

Øjeblikket har saa vanskelige Kaar. Jeg vil endda sige, at hvis Bestræbelserne for at hæve den danske Krone var lykkedes i endnu højere Grad, end det er sket — og man kan fra Oppositionens Side sige: uden Regeringens Bistand —, vilde denne Konkurrence fra Tyskland have været endnu skarpere, og dens Virkninger vilde maaske have gjort sig gældende paa et endnu tidligere Tidspunkt.

Det ærede Medlem kom dernæst ind paa min Tale i Aalborg, og skønt jeg i og for sig maa være af den Mening, at den Del af min Tale, som omhandlede den industrielle Krise, ikke hører rettelig ind under dette Spørgsmaal her ved Finanslovbehandlingen, har jeg intet mod at svare det ærede Medlem og gøre Rede for mine Udtalelser. Det ærede Medlem holdt sig til et Referat i „Aalborg Amtstidende“, og jeg kan derfor ikke rette nogen Bebrejdelse imod ham, hvis han har misforstaaet nogle af mine Udtalelser, idet jeg erkender, at dette Referat ikke paa alle Punkter er ganske nøjagtigt; der findes deri nogle Misforstaaelser, og enkelte Udtryk, jeg har brugt, er forkert gengivne. Jeg vil gerne have Lov til at gaa nærmere ind paa denne Tale, idet jeg dog naturligvis skal fatte mig i største Korthed.

Forholdet var det, at jeg var opfordret til at holde et Foredrag i Aalborg, og Mødet var berammet, længe før Spørgsmaalet om den industrielle Krise laa for. Jeg mente ikke, jeg kunde undslaa mig ved at holde denne Tale, men jeg var ogsaa ganske paa det rene med, at jeg kun kunde komme ind paa Spørgsmaalet: den industrielle Krise, med den største Forsigtighed og med alt det Forbehold, jeg kunde tage, idet Sagen som bekendt for Øjeblikket hviler i det af Rigsdagen nedsatte 15 Mands Udvalg. Jeg gjorde derfor straks Rede for, hvordan Spørgsmaalet var opstaaet: at Industrien havde rettet en Henvendelse til Regeringen, og at Regeringen havde foranlediget det nævnte Udvalg nedsat til at foretage de forberedende Undersøgelser. Jeg sagde dernæst, at det var mig umuligt at udtale mig om Regeringens Stilling, saa længe dette Udvalg arbejdede; naar jeg nu alligevel vovede mig ind paa dette — som jeg kaldte det — farlige Omraade, var det altsaa ikke for at foregribe Begivenhedernes Gang eller for at gøre Rede for Regeringens Hensigt i saa Henseende, men fordi jeg mente, at dette Spørgsmaal var saa stort og vigtigt, at det maatte være af yderste Vigtighed at afgrænse det ganske nøje, saa der ikke var nogen Tvivl om, hvad det var, Spørgsmaalet drejede sig om, og hvad det var for

en Afgørelse, Regeringen til sin Tid skulde træffe; det var en saadan Afgrænsning af Spørgsmaalet, som jeg i min Tale vilde gøre et Forsøg paa at give.

Jeg kom dernæst med nogle almindelige Bemærkninger om min Stilling til Industrien i al Almindelighed. Jeg henviste til en Tale, jeg havde holdt en Gang i Fredericia, hvor jeg erkendte, at Industrien havde sin Betydning. Jeg erkendte derfor ogsaa den danske Industris Eksistensberettigelse; jeg kom ind paa Krisens Aarsag, at den var af dobbelt Art, dels de overfyldte Lagre, dels Køberstrejken, og endelig laa den ogsaa i den abnorme udenlandske Konkurrence, der navnlig kom fra Tysklands Side paa Grund af den lave Markkurs, som gav sig Udslag i meget billigere Arbejds løn og meget billigere Brændsel i Tyskland. Jeg erkendte overfor Industrien, at det ikke drejede sig om den almindelige Nedgang i Konjunkturerne, men at der forelaa en ganske særlig Situation paa Grund af de abnorme Valutaforhold. Jeg sagde endvidere, at den Hjælp, der eventuelt kunde være Tale om, ikke skulde ydes for at redde Kapitalen i Industrien, men for at undgaa Arbejdsløsheden, og jeg sagde dernæst, at derfor maatte Spørgsmaalet udelukkende være et Arbejdsløshedsproblem, og at ethvert mere eller mindre bevist Forsøg fra Industriens Side paa at benytte denne Situation til at drage Beskyttelsesmomentet frem maatte afvises, medens man paa den anden Side lige saa bestemt maatte tilbagevise ethvert Forsøg fra Arbejdernes Side paa at holde Arbejds lønnen oppe gennem Foranstaltninger af den ene eller anden Art.

Spørgsmaalet var derfor først og fremmest, om Industriens Stilling var saadan, at Hjælp var nødvendig, og i saa Tilfælde, hvordan Hjælp skulde ydes, uden paa den ene Side at give Industrien en uforholdsmæssig Beskyttelse paa Forbrugernes Bekostning eller en Beskyttelse, der efter min Formening forrykkede Forholdet fra 1908 i væsentlig Grad, og paa den anden Side uden at bidrage til at opretholde Arbejds lønningerne i deres nuværende Højde eller maaske rettere sagt hindre, at der blev foretaget den Reduktion af disse Lønninger, som efter min Mening nødvendigvis maa komme en Gang, samtidig med at hele Prisniveauet sænkes.

Jeg sagde endvidere, at der var 3 Faktorer, der spillede ind ved dette Problem: Arbejdsgiverne, Arbejderne og Staten, og at en Forudsætning for Hjælp maatte være, at alle disse 3 Faktorer bidrog deres til at raade